

Istota pokuty

[Istota pokuty](#)

Pokuta jest skutkiem przyjęcia Słowa Bożego i opamiętania się, tj. uświadomienia sobie swojej własnej grzeszności wobec ludzi i Boga [\[Rzym. 3:12,23\]](#). Ma związek z głębokim, wewnętrznym żalem z powodu popełnionych grzechów i jednoczesnym wyznaniem ich przed Bogiem, a niekiedy i przed ludźmi [\[Mat. 3:5-8; Dz.Ap. 19:18; Jak. 5:16\]](#). Jest aktem religijnym, duchowym, którym Bóg nie wzgardzi [\[Ps. 51:19\]](#). Wiąże się z potrzebą i koniecznością porzucenia dotychczasowego życia, postępowania jak i niekiedy rzeczy mu towarzyszących [\[Łuk. 19:8-10; Dz.Ap. 8:7; 19:18-19\]](#).

Pokuta [z gr. metanoia][\[1\]](#) w biblijnym tego słowa znaczeniu jest w swej istocie zmianą usposobienia, oznacza „posiadać inny umysł” [zmienić ten umysł], jest zmianą woli, powoduje żal za grzech i prowadzi do naprawy życia, wyraża ideę zawrócenia, zmiany kierunku, powrotu na właściwą drogę [\[Łuk. 15:11-24; 19:1-9\]](#). Jest bezkompromisowym zerwaniem z grzechem i dotychczasowym sposobem myślenia oraz życia [\[1Kor. 6:14-18; 7:1\]](#). Zatem pokuta to nie tylko porzucenie grzechu, ale i zwrócenie się do i w kierunku Boga [\[1P. 2:1-5, 9-12\]](#), bez którego to zawrócenia niemożliwe jest nasze życie z Chrystusem i Jego życie w nas [\[Gal. 2:20; Filip. 3:7-115\]](#). Żal, smutek z powodu grzechu w pokucie, którego źródłem jest przede wszystkim Duch Święty, przekonujący nas o grzechu, sprawiedliwości Bożej i sądzie [\[Jan 16:8-14\]](#), prowadzi do nowego życia, do wyzwolenia [\[2Kor. 7:10\]](#), zaś smutek pochodzący z nas samych, tj. światowy, z „pożądliwości ciała, oczu i pychy życia” [\[1Jan 2:15-17\]](#), będący skutkiem niespełnionych oczekiwań człowieka w starej naturze, prowadzi do śmierci.

Obrazem tych dwóch rodzajów smutku i postaw z nich wynikających było życie Judasza i Piotra. Judasz w kontekście swoich wyobrażeń i oczekiwań odnośnie Jezusa [\[Mat. 20:20-21; Mar. 9:33-34\]](#), nie chcąc przecież Jego śmierci jak i Piotr [\[Mat. 16:21-23\]](#), wydał Go ówczesnym władzom religijnym Izraela, gdy jednak uświadomił sobie chybienie tego celu i wyobrażeń, co wyraził w czynie i słowie, oddając zapłatę za zdradę Mistrza, powiedział starszyźnie Izraela, że „zgrzeszył wydając krew niewinną” [\[Mat. 27:4\]](#), był zasmucony swoim czynem, ale nie był zdolny do pokuty. Słowem greckim określającym ten żal, „pokutę” Judasza nie jest „metanoia”, ale słowo „metamelomai”,

które oznacza nie tyle zmianę umysłu, woli i zawrócenie, co raczej uczucie zmartwienia lub żalu. Zupełnie inaczej było w przypadku Piotra, który podobnie jak Judasz zapierając się Chrystusa zgrzeszył wobec Mistrza [\[Mat. 26:69-75\]](#). Uświadamiając sobie swój grzech „gorzko zapłakał”, nie tyle nad rozczarowaniem co do swoich oczekiwań odnośnie swojej pozycji w Jego Królestwie, co przede wszystkim nad swoim tchórzostwem i zdradą wobec tego, który był jego Mistrzem. Ten smutek Piotra dał mu odnowę i życie zaś, smutek Judasza – śmierć.

Tym samym prawdziwa pokuta jest wyrazem wewnętrznych pragnień jednostki, które Chrystus ujął w błogosławieństwach [\[Mat. 5:3-9\]](#). Bo też tylko ludzie ubodzy w duchu, cisi, pokorni, mający świadomość swojej marności, łaknący sprawiedliwości, a zatem dostrzegający jej brak w swoim życiu i wokół siebie, jak i w tym kontekście też miłosierni, czystego serca i pokój czyniący tak naprawdę zdolni są „zapłakać gorzko” i tym samym mogą wejść w tę głęboką relację z Tym, który jest tego wszystkiego źródłem. Bo też zerwanie z grzechem w kontekście zrozumienia jego istoty w ogóle i swojego własnego grzechu ma ścisły związek z uznaniem grzechu swojego otoczenia, w tym i swoich najbliższych oraz przodków, tj. ich bałwochwalstwa, nieprawości jakich się dopuścili wobec bliźnich i Boga, a których skutki mogą nas dotyczyć w kontekście społeczno-politycznym, materialnym, mentalnym jak i duchowym [\[2Moj. 20:5-6; 3Moj. 26:39-42; 1P. 1:18-19; Mat. 10:34-37; 27:25; Efez. 6:10-12\]](#).

W pokucie nie ma miejsca na nienawiść, pogardę do ludzi za ich grzech, tj. trwanie w nim i popełnianie go, ale ma miejsce przede wszystkim potępienie własnego grzechu wobec Boga i bliźniego. Pokuta to przyjęcie Jezusa jako swojego Zbawiciela od tego właśnie grzechu, ale i też jako Pana nowego już życia. Pokuta jest więc uznaniem Jego autorytetu zarówno w kontekście prawd wiary, zasad moralnych i formy kultu, jakie zostały określone w Słowie Bożym i przez to Słowo [\[3Moj. 19:4-5, 31,11-18, 32-36; 5Moj. 29:15-17\]](#).

Pokutę cechuje:

- **Przyjęcie faktu, że się jest grzesznikiem** w swej naturze i istocie wobec Boga i ludzi [\[Rzym. 3:10; Oz. 14:1-2; Ps. 51: 5-7; Neh. 9:33\]](#), głęboki żal, smutek z powodu grzechu, bezwzględne świadome i emocjonalne potępienie go w ciele

na Krzyżu [Mat. 10:38-39; Łuk.23:41-43; Rzym. 8:3]. Jest niedopuszczalne w pokucie jakiegokolwiek usprawiedliwianie swojego grzechu [1Moj. 3:12; 1Sam. 15:24]. Osoba autentycznie uznająca swój grzech wobec Boga i bliźniego nie targuje się o słowa i czyny, za które przeprosza tych, których skrzywdziła i wobec których uznaje swój grzech. Pokutujący zatem powinien przyjąć postawę wyrażoną w słowach Chrystusa: „Nie sprzeciwiajcie się złemu, jeśli cię kto uderzy w prawy policzek, nadstaw mu i drugi” [Mat. 5:39]. Innymi słowy z pokorą przyjmuje wymówki ze strony osób, które skrzywdziła, a które mogą jej robić jakieś zarzuty w kontekście jego niechlubnej przeszłości lub może nawet nie chcą jej przebaczyć jego czynów, nie rozumieją jej zmiany i postawy, nie ufają jej. Każdy autentycznie nawrócony człowiek gotowy jest ponieść wszelkie konsekwencje skutków swojego grzechu, w myśl słów Chrystusa: „temu, kto chce się z tobą procesować i zabrać ci szatę, zostaw i płaszcz” [Mat. 5:40], jak i w kontekście biblijnej zasady jaką zaprezentował w swojej pokucie Zacheusz mówiąc: „Panie, oto połowę majątku mojego daję ubogim, a jeśli na kim co wymusiłem, jestem gotów oddać w czwórnasób” [Łuk. 19:8], do czego też i Chrystus zachęca.

- **Wyznanie** wszystkich swoich grzechów szczegółowo „po imieniu” [Ps. 32: 5-6; Przyp. 28:13-14]. Wyznanie grzechu w obecności innych ma swoje uzasadnienie; po pierwsze wówczas, gdy czujemy, że nasze sumienie z powodu popełnionego grzechu, mimo wyznawania swojej nieprawości w komorze, jest nadal obciążone i nie znajduje ono pokoju [Jak. 5:16]. Po drugie – zawsze wtedy, gdy dopuściliśmy się grzechu np. oszczerstwa, pomówienia wobec swojego bliźniego, podważając w obecności innych jego dobre imię, lub gdy publicznie byliśmy dla postronnych i współbraci zgorszeniem poprzez swoje niemoralne zachowanie [Mat. 5:23-24]. Innymi słowy człowiek oczerniający bliźniego publicznie lub popełniający grzech wobec innych powinien przeprosić i wyznać grzech, tak by jego pokuta była równie jawna jak jego upadek.
- **Zadośćuczynienie** i uregulowanie wszystkich złych rzeczy, jakich dopuściliśmy się wobec Boga i ludzi. I tak w kontekście religijnego bałwochwalstwa, tj. niewłaściwego oddawania Bogu czci [Iz. 1:10-17] należy usunąć niebiblijne formy i przedmioty kultu [5Moj. 7:25-26; Dz.Ap. 19:19] oraz zmienić dotychczasowe niewłaściwe zachowanie się wobec Boga [1Piotr 2:25; Dz.Ap. 17:23-25, 29-31; 1Jan 3:23-24], zaś wobec ludzi uregulować różnego rodzaju krzywdy wyrządzone im na skutek niechęci do nich, nienawiści, zazdrości,

chciwości i niewłaściwej postawy moralnej, tj. stosowania przemocy, kłamstwa, oszczerstwa, pomówienia czy nadużyć pieniężnych poprzez: wyznanie tego Bogu; przeprosiny wszystkich tych ludzi, którym wyrządziliśmy tym krzywdę; zwrócenie im honoru i godności, którą nadwyrężyliśmy poprzez kłamstwa, oszczerstwa wobec nich; zwrócenie własności tym, których okradliśmy lub jesteśmy im dłużni pieniądze [Łuk. 19:1-10; Rzym. 12:18; 13:8] oraz przebaczenie wszystkim tym, którzy wyrządzili nam krzywdę [Mat. 6:12; Kol. 3:12-14].

Skutki pokuty:

Każdy szczerze wyznany grzech zostaje nam przebaczony [1Jan 1:8-10]. Wybaczenie, odpuszczenie grzechów przez Boga oznacza nie tylko wymazanie naszego grzechu jako winy w Jego oczach [1Jan 1:8-10], ale i zwolnienie nas od kary, tj. potępienia za ten grzech, ponieważ wyznając swój grzech sami się osądzamy i nie podlegamy już w tej sprawie sądowi Bożemu [Jan 3:19-21; 1Kor. 11:31]. Pokutujący w oparciu o tekst Pisma świętego i moc Krzyża musi wierzyć, że uzyskał przebaczenie przez i w Chrystusie. Usprawiedliwienie uzyskuje się tylko przez wiarę i jest ono nie tylko świadomością intelektualną „bo tak jest napisane”, ale stanem duchowej, wewnętrznej pewności wynikającej z faktu pojednania.

[1] Pokuta [z gr. *metanoia*; z hebr. *szub*] oznacza nawrócenie się, powrót na właściwą drogę, żal, skruchę za grzechy, zmianę myślenia, zadośćuczynienie moralne wobec osoby skrzywdzonej i przez wiarę poprzez zaufanie w Bożą sprawiedliwość i Jego usprawiedliwienie w Chrystusie, zatem wejście na nową drogę myślenia zarówno w kontekście etycznym jak i kultowym.